Влітку ми з Шурком жили у дідуся. Шурко — це мій менший брат. Він ще в школі не вчиться, а я вже до першого класу вступив. Тільки він усе одно мене не слухається... Ну й не треба!.. Коли ми приїхали, то відразу ж обнишпорили все подвір'я, облазили всі сараї й горища. Я знайшов скляну банку з-під варення і круглу залізну коробочку від гуталіну. А Шурко знайшов стару дверну ручку й велику калошу на праву ногу. Потім ми мало не побилися з ним на горищі через вудку. Я перший побачив вудку й сказав:

— Цур, моя!

Шурко теж побачив і ну кричати:

— Цур, моя! Цур, моя!

Я схопив вудку, а він теж учепився за неї і віднімає. Я розсердився — як смикону!.. Він одлетів убік і мало не впав. Тоді каже:

— Подумаєш, дуже мені потрібна твоя вудка! У мене є калоша.

— От і цілуйся зі своєю калошею, — кажу я, — а вудку нічого виривати з рук.

Я відшукав у сараї заступ і пішов копати черв'яків, щоб ловити рибу, а Шурко пішов до бабусі і став просити у неї сірників.

— Навіщо тобі сірники? — запитує бабуся.

— Я, — каже, — розкладу на подвір'ї вогнище, зверху покладу калошу, калоша розплавиться, і з неї вийде гума.

— Ще що вигадай! — замахала руками бабуся. — Ти тут і будинок весь спалиш своїми пустощами. Ні, голубе, і не проси. Що це за розваги з вогнем! І слухати нічого не хочу.

Тоді Шурко взяв дверну ручку, яку знайшов у сараї, прив'язав до неї мотузок, а до другого кінця мотузка прив'язав калошу. Ходить по подвір'ю, мотузок за ручку тримає, а калоша за ним по землі сунеться. Куди Шурко — туди й калоша. Підійшов до мене, побачив, що я черв'яків копаю, і каже:

— Можеш не старатися: все одно нічого не зловиш.

— Це ж чому? — запитую.

— Я зачаклую рибу.

— Будь ласка, — кажу, — чаклуй на здоров'я.

Я накопав черв'яків, склав їх у коробочку й пішов до ставка. Ставок був зразу за подвір'ям — там, де колгоспний город починається. Настромив я на гачок черв'яка, сів на березі і закинув вудку. Сиджу й за поплавцем пильную. А Шурко підкрався ззаду і ну галасувати на все горло:

Чаклуй, бабо, чаклуй, дід.

Чаклуй, сіренький ведмідь!

Чаклуй, бабо, чаклуй, дід,

Чаклуй, сіренький ведмідь!

Я вирішив мовчати і нічого не казати, бо з ним завжди так: коли скажеш що-небудь, ще гірше буде.

Нарешті він начаклувався, кинув у ставок калошу й почав її по воді на мотузкові тягати. Потім вигадав таку штуку: кине калошу на середину ставка і ну в неї камінням жбурляти, поки не втопить, а потім витягує її з дна за мотузок. Я спершу мовчки терпів, а тоді як не витерплю:

— Геть звідси! — кричу. — Ти розполохав мені всю рибу.

А він каже:

— Все одно нічого не зловиш: зачаклована риба.

І знову плюх калошу на середину ставка! Я скочив, ухопив палицю — і до нього. Він навтьоки, а калоша за ним на мотузку так і стрибає! Насилу втік од мене.

Повернувся я до ставка і знову рибу ловлю. Ловив, ловив... Уже й сонечко височенько-таки підбилось, а я все сиджу та на поплавець дивлюсь. Не клює риба, хоч лусни! На Шурка злюсь, прямо побити ладен. Не те, щоб я в його чаклування вірив, а знаю, що, коли прийду без риби, сміятиметься. Вже що я не робив: і далі від берега закидав вудку, і ближче, і глибше гачок опускав — нічого не виходить. Захотілося мені їсти, пішов я додому, раптом чую — хтось у ворота грюкає: "Бум-бум! Бах-бах!"

Підходжу до воріт, дивлюсь, а це Шурко. Дістав десь молоток, цвяхи і прибиває до хвіртки дверну ручку.

— Це ти навіщо прибиваєш? — питаю.

Він побачив мене, зрадів:

— Хи-хи! Рибалка прийшов. Де ж твоя риба?

Я кажу:

— Ти навіщо прибиваєш ручку? Тут же є одна ручка.

— Нічого, — каже, — нехай дві будуть. А що як одна відірветься.

Прибив ручку, і ще у нього один цвях лишився. Шурко довго думав, що з цим цвяхом робити, хотів його просто у хвіртку загнати, тоді придумав: приклав калошу підошвою до хвіртки і ну її цвяхом прибивати.

— А це навіщо? — питаю.

— Просто так.

— Просто безглуздо, — кажу я.

Раптом дивимося — дідусь із роботи йде. Шурко злякався, давай відривати калошу, а вона не відривається. Тоді він став, затулив калошу спиною і стоїть.

Дідусь підійшов і каже:

— От молодці, хлопці! Тільки приїхали — і до роботи відразу… Хто це придумав до хвіртки другу ручку прибити?

— Це, — кажу, — Шурко.

Дідусь лише крякнув.

— Ну що ж, — каже, — тепер у нас дві ручки буде: одна зверху, друга знизу. Раптом якась куценька людина прийде. До верхньої ручки їй не дотягтися, то вона нижню дістане.

Тут дідусь помітив калошу:

— А це що?

Я так і пирснув. "Ну, — думаю, — зараз Шуркові від дідуся перепаде". Шурко почервонів, сам не знає, що відповідати. А дідусь каже:

— Це ж що? Це, напевно, все одно що скринька для листів. Прийде листоноша, побачить, що дома нема нікого, покладе листа в калошу й піде собі далі. Дуже дотепно.

— Це я сам придумав! — похвастався Шурко.

— Та невже?

— Слово честі!

— Ну молодець! — розвів руками дідусь.

За обідом дідусь усе розводив руками і розповідав бабусі про ту калошу:

— Розумієш, який дотепний хлопець! До чого сам додумався, ти не повіриш навіть! Розумієш, калошу до хвіртки, га? Я давно кажу, що треба скриньку для листів прибити, а того й не докумекав, що калошу простіше.

— Гаразд, — усміхнулася бабуся. — Я куплю скриньку, а поки що нехай калоша повисить.

По обіді Шурко побіг у садок, а дідусь каже:

— Ну, Шурко в нас уже відзначився, а ти, Миколко, теж, либонь, щось утнув. Ти вже зізнавайся, порадуй дідуся.

— Я, — кажу, — ловив рибу, але риба не ловиться.

— А ти де ловив?

— У ставку.

— Е… — протяг дідусь, — яка ж тут риба? Цей ставок недавно викопали. Тут навіть жаби ще не завелись. А ти, голубе, не полінуйся, піди на річку. Там біля містка течія прудка. На цій бистринці й полови.

Дідусь пішов на роботу, а я взяв вудку й кажу Шуркові:

— Ходімо на річку, будемо разом рибу ловити.

— Ага, — каже, — злякався! Тепер підлабузнюєшся!

— Навіщо мені підлабузнюватися?

— А щоб я не чаклував більше.

— Чаклуй, — кажу, — будь ласка.

Узяв я коробку з черв'яками, банку з-під варення, щоб було куди рибу складати, і пішов. А Шурко позаду поплентався.

Прийшли на річку. Я прилаштувався на березі, поблизу мосту, де течія бистра, закинув вудку.

А Шурко товчеться коло мене і все бурмоче:

Чаклуй, бабо, чаклуй, дід,

Чаклуй, сіренький ведмідь!

Помовчить трішечки, помовчить, а потім знову:

Чаклуй, бабо, чаклуй, дід...

Раптом риба як клюне, я як смикну вудку! Риба блиснула в повітрі, зірвалася з гачка, впала на берег і ну танцювати біля самісінької води.

Шурко як закричить:

— Держи її!

Кинувся до риби і давай ловити. Риба по березі скаче, а він прямо животом на неї падає, ніяк спіймати не може, мало вона назад у річку не втекла.

Нарешті він її схопив. Я набрав у банку води, Шурко пустив у неї рибу і став розглядати.

— Це, — каже, — окунь. — Слово честі, окунь! Бачиш, які у нього смужки. Цур, мій буде.

— Гаразд, хай буде твій. Ми ще багато наловимо.

У цей день ми довго вудили. Зловили шість окуньців, чотирьох пічкурів і навіть йоржика одного вивудили.

На зворотному шляху Шурко ніс банку з рибою і навіть подержати не давав мені. Він був дуже радий і зовсім не образився, коли побачив, що його калоша зникла, а замість неї на хвіртці висить новенька голуба скринька для листів.

— Ну й нехай, — сказав він. — По-моєму, скринька ще навіть краще, ніж калоша.

Він махнув рукою і мерщій побіг показувати бабусі рибу. Бабуся похвалила нас. А потім я йому сказав:

— От бачиш, а ти чаклував! Нічого твоє чаклування не варте. Я в чаклування не вірю.

— У! — сказав Шурко. — А я, думаєш, вірю! Це тільки дикуни вірять та старенькі бабусі.

Цим він дуже насмішив бабусю, бо вона хоч і була старенька, але теж не вірила в чаклунство.